

PRAXE 2

Andrea Plšková
(458135)

Roušky

The image shows several pieces of dark blue fabric with a white floral pattern, folded and arranged on a light-colored surface. A white, crumpled fabric bag is also visible in the lower right corner. A large white diamond shape is superimposed over the center of the image, containing the text 'Tmavé kousky'.

Tmavé kousky

The image shows several pieces of light pink fabric, possibly silk or satin, laid out on a green textured surface. The fabric pieces are arranged in a way that shows different folds and textures. A large white diamond shape is superimposed over the center of the image, containing the text 'Světlé kousky'.

Světlé kousky

Návrh předmětu

Mezi literaturou
a výtvarnou tvorbou

Obsah

- **Zaměření předmětu**
- **Cíle předmětu**
- **Časové rozvržení**
- **Vyučovací hodiny:**
 - Jako poutník - Po vzoru Máchy
 - Zátíší, které tiše proslaví město
 - Krajinomalba jako od Slavíčka
 - Příběhy Mánesových obrazů
 - Knižní obálka jako od Josefa Čapka
 - Živé obrazy za oběti koncentračních táborů
 - Koláže jako od Koláře
 - Manželé J. Hauková a J. Chalupecký- znázornění básně
 - Jiří Trnka - Loutky jako z pohádky
 - Radek Malý– Listonoš vítr –Land art
 - Pavel Čech- Komiks

Hlavní téma:

Literatura ve výtvarné tvorbě

Počet žáků ve třídě:

25

Věková skupina:

1.-2. ročník gymnázií

Časová dotace:

2h/ týden

Organizační forma:

Žáci experimentují samostatně

Techniky:

Malba, kresba, koláž,
a další

Cíl předmětu

- **Cíl:** Žáci si zlepší znalostní kompetence z oblasti literatury a výtvarné tvorby a zároveň si rozšíří kulturní přehled.

Jak probíhá předmět?

Rozvržení času

- Celkem 2 vyučovací hodiny (90 minut)
- Úvod (5 minut)
- Seznámení s tématem (15 minut)
- Samostatná práce (50 min)
- Vyhodnocení (5 minut)
- Diskuze (10 minut)
- Úklid (5 minut)

Když se jedná o náročnější téma na zpracování, je mu věnován týden navíc

Vyučovací hodina

Téma: Jako poutník - Po vzoru Máchy

Technika: Skici v pleněru

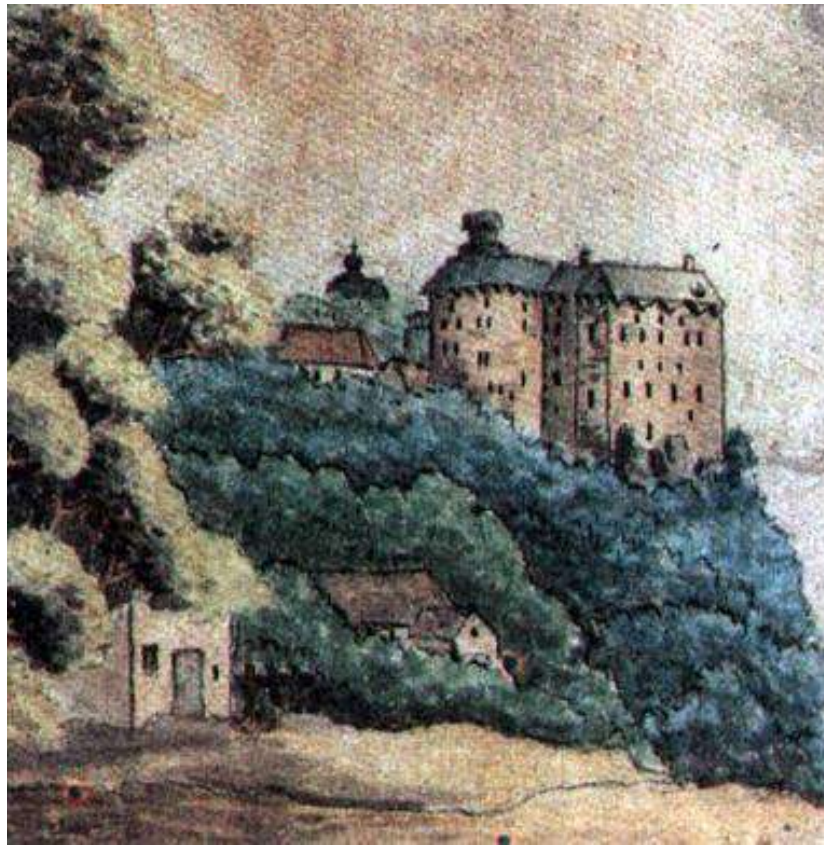
Materiál: Papír A4, podložka, rudka

Ukázky z výuky

- Mácha
- Máchova tvorba

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace.**

Forma

- **Forma:** Tomuto tématu je věnováno dvojnásobné množství času než jiným tématům.
- První týden je vyučování pouze teoretické.
- Žákům je představen spisovatel Karel Hynek Mácha. Je zmíněna i jeho výtvarná tvorba, o které se často v hodinách literatury moc nemluví. Žáci se také dozví, že je s Máchou spojováno Kokořínsko a jsou jim promítnuty obrázky této krajiny. Následuje čtení ukázek z Máchova díla *Máj* a *Krkonošská pouť*, a poté probíhá diskuze.
- Návrh možného zdroje informací: SUSA, Zdeněk. *Krkonošská pouť: po stopách Karla Hynka Máchy*. Středokluky: Zdeněk Susa, 2010. ISBN 978-80-86057-65-1. Dostupné také z: <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:20326830-c458-11e7-9c14-005056827e51>
- Druhý týden se žáci za doprovodu učitele vydají do plenéru, kde skicují.
- Pokud se ve městě, kde je škola, nachází nějaký hrad, budou ho žáci skicovat. Pokud ne, alternativním úkolem je naskicovat zříceninu nějakého starého domu. Krajní možnosti jsou skici zámků, kostelů nebo kapliček.

Ukázky čteného textu

Pod hradem tímto na začátku tohoto druhého dolu stojí blízko nad potokem malá chaloupka zcela obyčejné chudobné stavby. Jako ostatní chatrče po kopci druhé strany jest i ona o skalinu svým zadním dílem opřena, a jen tím od nich se liší, že přední její stranu po ní rozvedené révi vinné širokými listy přikrývá. Před ní jest malá čtverhraná zahrádka, v kteréž dvě na drnu vyvýšené kamenné tabule, obklíčené drnovými sedadly, jakož i nade dveřmi se houpající chvoj praví chalupu tuto býti jediným hostincem této krajiny.

Vidiš-li poutníka, an dlouhou lučinou
Spěchá ku cíli, než červánky pohynou?
Tohoto poutníka již zrak neužří tvůj,
Jak zajde za onou v obzoru skalinou,
Nikdy — ach, nikdy! To budoucí život můj.
Kdo srdci takému útěchy jaké dá?
Bez konce láska je! — Zklamánáš láska má!

Každý svou roli vzdělává:
Mně žádný mou zpět nedává,
Již mi, než jsem se zrodil, vzal!
O, jak bych smuten nebyl já?
Bez konce pout, bez konce žal,
Pro mne jen cit ve srdci skal!
Kdo pokoj — lásku — vlast mi dá?“
Odpoví Nagy-Idai pán,
Lapena lva odpoví řváním:
„Já — obydlí — já — vlast vám dám!
Nepřítel vládne zemí mou,
Tamt pevný hrad, — ten braňte mi,
Ochraňte mě, a odměnou
Bude ten hrad i šířý kraj;
Ten domovem, ten vlastí vám!“

I vstane kmen a silou lva
Ubrání hrad. — Leč nešťastně
Vítězstvím svým se vychloubá.
Aj, hejna vlků — hluky vran
Zpět valí se, — nešťastný kmen
Jest přemožen, nešťastný kmen
Pod mečem sklonil hlavu svou! —
Tam pevný hrad mu domovem,
Poklidnou vlastí šířý kraj.
Synové jeho v šířý svět
Jsou vyhnáni — u krásný byt!
Modrý mu blankyt přístřeším,
Zelené hory stěny jeho,

- MÁCHA, Karel Hynek. *Spisy Karla Hynka Máchy*. Dostupné také z: <https://kramerus5.nkp.cz/uuid/uuid:2595bb80-685d-11dd-ace5-000d606f5dc6>
- strana 50 (1. svazek) ; strany 10 a 43 (2. svazek)

Cíle

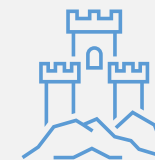
SEZNÁMIT ŽÁKY SE
SPISOVATELEM
KARLEM HYNKEM
MÁCHOU

NAUČIT ŽÁKY
VYHLEDÁVAT
ROMANTICKÉ RYSY V
DÍLECH MÁCHY

SEZNÁMIT ŽÁKY S
TYPICKOU
MÁCHOVSKOU
KRAJINOU

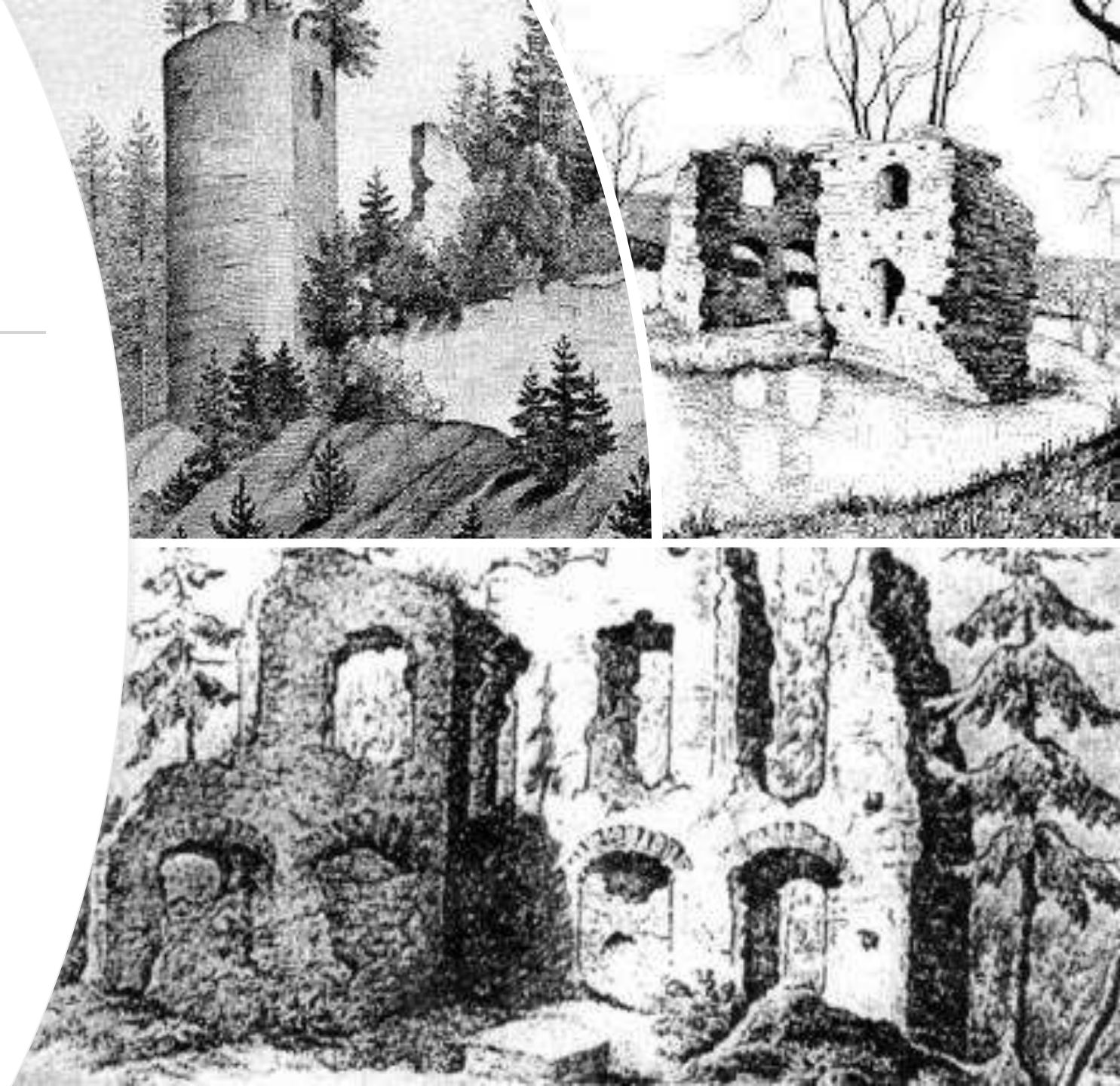
VCÍTIT SE DO ROLE
SKICUJÍCÍHO
POUTNÍKA

Průběh

- Nejprve je žákům představen Karel Hynek Mácha jako spisovatel. Žáci se dovídají, kde žil, kam rád cestoval, co rád navštěvoval a se kterou krajinou je spojen.
- Jsou čteny ukázky z jeho děl a hledány romantické rysy, které se zapisují na tabuli, aby došlo k lepšímu zapamatování. Poté je žákům shrnut význam romantismu.
- Následuje představení tohoto autora jako malíře a jsou ukázána jeho díla, která učitel promítne v porovnání s dalšími romantiky, například romantický obraz německého malíře Caspara Davida Friedricha *Poutník nad mořem mlhy*.
- V rámci hodiny dochází k volné diskuzi o romantismu, znacích, dalších autorech a dílech. V závěru hodiny jsou žáci vyzváni, aby si příště přinesli vhodné oblečení do plenéru a podložku na skicování.
- V následující hodině se žáci přiblíží k místní zřícenině (ideálně hradu, případně i domu, kostelu, či kapli) a vytvoří její skicu.

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace** jako orientační ukázka, jak by mohly vypadat práce studentů!

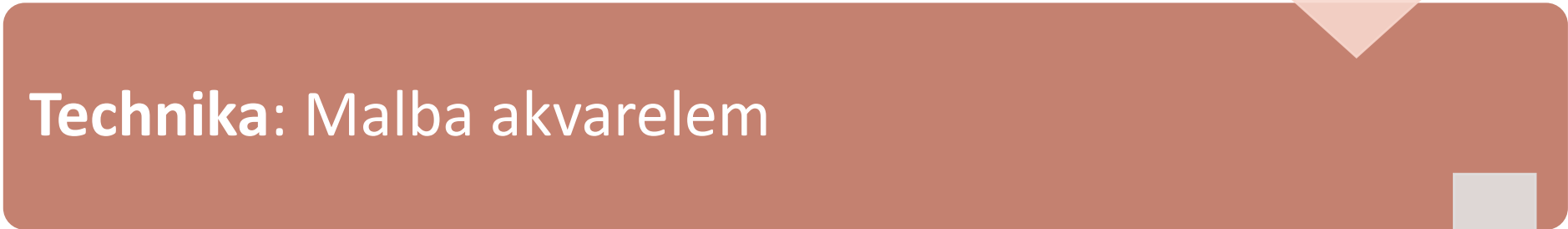

Vyučovací hodina

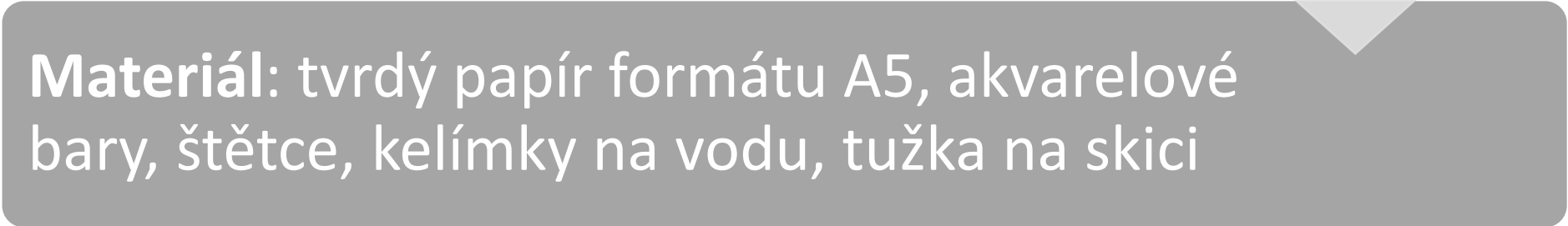
Téma: Zátíší, které tiše proslaví město

Technika: Malba akvarelem

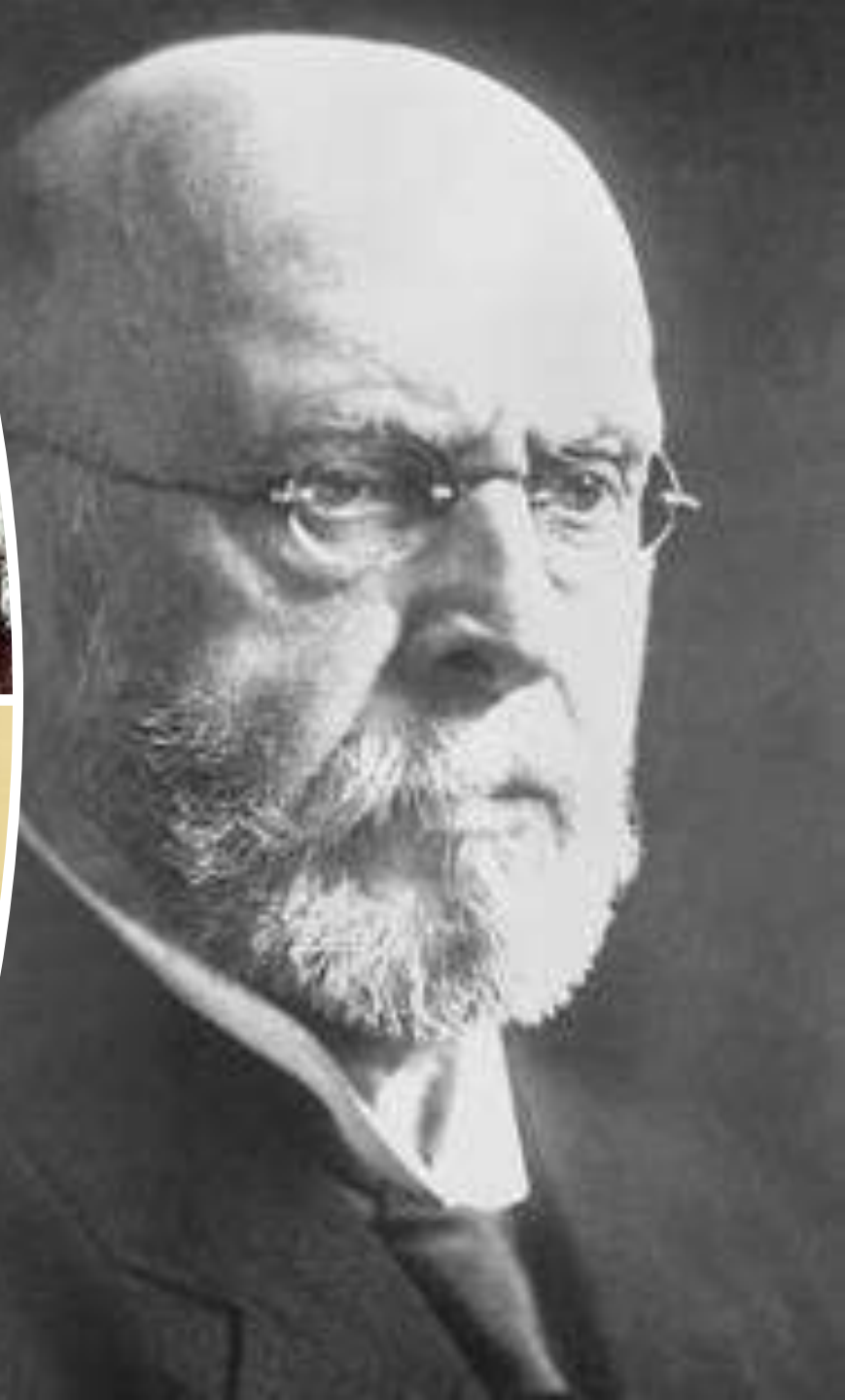
Materiál: tvrdý papír formátu A5, akvarelové bary, štětce, kelímky na vodu, tužka na skici

Ukázky z výuky

- Jirásek
- Staré pověsti české
- Chropyňský zámek

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace.**

Forma

- **Forma:** Učitel se zeptá žáků, jestli znají nějaká slavná jména spojená s městem Chropyně (nedaleko Kroměříže)
- Představí jim Aloise Jiráska, jenž zpracoval pověst *O králi Ječmínkovi*, který pocházel z Chropyně a poví jim jak o autorovi, tak o pověsti.
- Dále bude představen Emil Filla, který je rodák z Chropyně a bude vysvětlen Kubismus a ukázány obrazy Emila Filly
- Děti poté dostanou za úkol namalovat podobný obraz se zátiším na papír o velikosti A5 akvarelem a musí do něj zakomponovat klas s ječmenem, který odkazuje k městu Chropyně.

Cíle

SEZNÁMIT ŽÁKY S
CHROPYNÍ PO
UMĚLECKÉ STRÁNCE
(POVĚST O KRÁLI
JEČMÍNKOVI OD
JIRÁSKA + MALÍŘ EMIL
FILLA)

ROZVINOUT FANTAZII,
NABOURAT TRADIČNÍ
POJETÍ PERSPEKTIVY.

VYUŽÍT SYMBOLU
JEČMENE Z KNIHY
STARÉ POVĚSTI ČESKÉ
A ZASADIT HO DO
VÝTVARNÉHO
PROJEVU.

PROHLUBOVAT SI
ZNALOSTI O OKOLÍ, Z
NĚHOŽ ŽÁCI POCHÁZÍ.

Průběh hodiny

- Učitel se zeptá žáků, jestli znají nějaká slavná jména spojená s městem Chropyně.
- Poté jim řekne pověst O králi Ječmínkovi a povykládá o Aloisi Jiráskovi, který tuto pověst zahrnul do Starých pověstí českých.
- Dále žákům poví o slavném malíři Emilu Fillovi a ukáže jim jeho díla. V souvislosti s autorovou tvorbou vysvětlí, co to byl Kubismus a požádá žáky, aby namalovali zátiší podobné těm Fillovým. Děti mohou tvořit podle fantazie, očekává se však, že bude v díle obsažen ječmen, který symbolizuje Chropyni.
- V závěru hodiny si žáci zopakují základní informace o Emilu Fillovi a Kubismu a budou požádáni, aby uklidili ateliér.

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou
zkopírovány z internetu a
slouží **pouze pro účel této
prezentace** jako orientační
ukázka, jak by mohly
vypadat práce studentů!

Vyučovací hodina

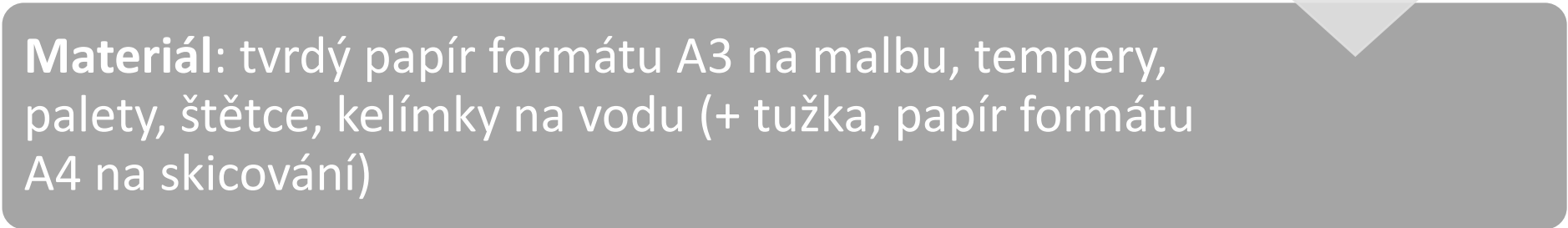
Téma: Krajinomalba jako od Slavíčka

Technika: Malba temperami

Materiál: tvrdý papír formátu A3 na malbu, tempery, palety, štětce, kelímky na vodu (+ tužka, papír formátu A4 na skicování)

Ukázky z výuky

- Krajiny Antonína Slavíčka

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace.**

Forma

- **Forma:** Učitel představí žákům literárního umělce Karla Václava Raise a výtvarného umělce Antonína Slavíčka. Poté čte učitel text Karla Václava Raise, přičemž poprvé mají žáci zavřené oči a představují si obraz krajiny, o které se čte. Následuje pokyn, kdy mohou žáci otevřít oči a mají možnost si dělat skici, podle kterých pak malují výslednou krajinu. Text je v průběhu hodiny několikrát opakován pro připomenutí. Žáci malují na základě četby to, co slyší, že se v krajině nachází. Malují představy toho, jak krajina vypadá. V závěru hodiny jsou jejich malby porovnávány s malbami Antonína Slavíčka, který maloval realitu, o níž Karel Václav Rais psal ve svých dílech. Studentům jsou v závěru zopakovány klíčové informace o obou umělcích a práce jsou vyhodnoceny.

Ukázky čteného textu

- **Ukázka části ze čteného textu:** *„Celá obloha byla jediná slitina bílých beránek, mezi nimiž jenom na mále vyhlížel světlý blankyt. Východ zatažen byl bílým závojem, jímž sice prozařovaly paprsky, ale slunce proniknouti nemohlo.“*
- **Další část textu:** *„Lesy [...] stály v plné záři zapadajícího slunce němý, bez hnutí.“*
- RAIS, Karel Václav. *Rodiče a děti*. 9. vyd. Praha: Čs. grafická Unie, 1938, s. 21.
- RAIS, Karel Václav. *Rodiče a děti*. 9. vyd. Praha: Čs. grafická Unie, 1938, s. 10.

Cíle

SEZNÁMIT ŽÁKY SE
SPISOVATELEM
KARLEM VÁCLAVEM
RAISEM A MALÍŘEM
ANTONÍNEM
SLAVÍČKEM.

ROZVINOUT FANTAZII,
VYZKOUŠET SI
KRAJINOMALBU.

UKÁZAT MOŽNOSTI,
JAKÝMI LITERÁRNÍMI
PROSTŘEDKY SE DÁ
POPSAT KRAJINA.

ROZVÍJET ESTETICKÉ
CÍTĚNÍ.

Průběh hodiny

- Učitel poskytne pár nejdůležitějších informací o obou autorech a poté nabídne žákům materiály a nechá je tvořit. Tato hodina probíhá na základě čtení učitele, které má vzbudit fantazii žáků a napomoci jim v představě, co mají malovat.
- Před koncem hodiny jsou žákům promítnuty obrazy Antonína Slavíčka a diskutuje se o tom, jak se jim pracovalo, přičemž dostávají zpětnou vazbu. Před rozloučením po sobě žáci ještě uklidí ateliér.

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace** jako orientační ukázka, jak by mohly vypadat práce studentů!

Vyučovací hodina

Téma: Příběhy Mánesových obrazů

Technika: Písemné vyprávění

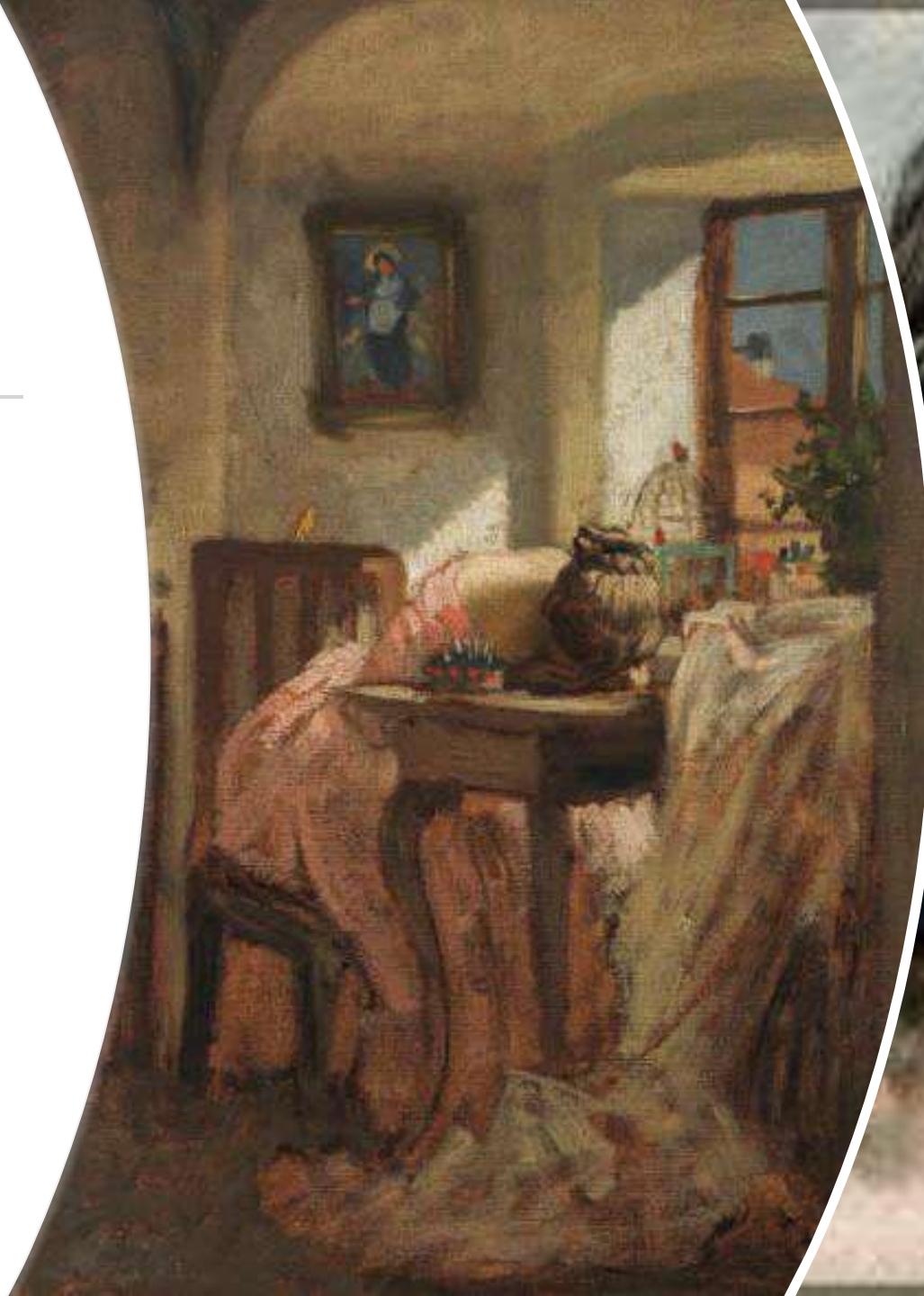
Materiál: sešit, propiska

Ukázky z výuky

- Švadlenka
- Mánes

Všechny obrázky jsou
zkopírovány z internetu a
slouží **pouze pro účel této
prezentace.**

Forma

- **Forma:** Žákům je promítnut obraz *Švadlenka* od Josefa Mánese a jejich úkolem je k němu vymyslet příběh (minimální rozsah je jedna strana textu), který sepíše formou vyprávění. Autor nejoriginálnějšího textu získá ručně vyrobenou knižní záložku s námětem některého z Mánesových obrazů.

Ukázka obrazu

- Josef Mánes – Švadlenka (1858-1859)

Zdroj: https://sbirky.ngprague.cz/dielo/CZE:NG.O_3000

Cíle

PŘEDSTAVIT JOSEFA
MÁNESE

UKÁZAT JEHO DÍLA

PROCVIČIT
VYJADŘOVACÍ
SCHOPNOSTI ŽÁKŮ

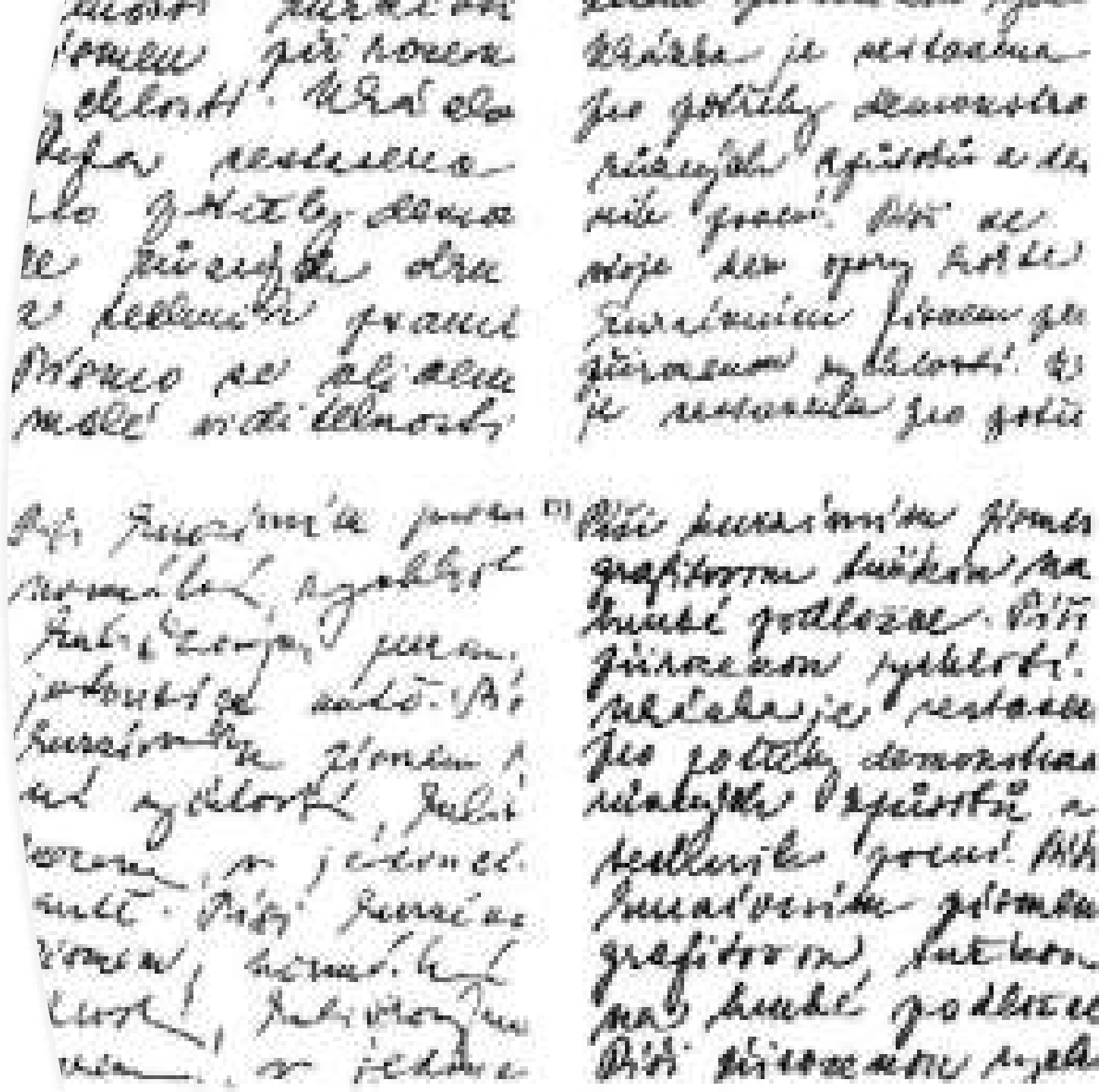

ROZVINOUT FANTAZII

Průběh hodiny

- Žáci se dozví o významném krajináři Josefu Mánesovi a mají možnost si prohlédnout jeho díla.
- V rámci této literárně-tvůrčí hodiny mají za úkol k jednomu z obrazů (Švadlenka) vymyslet nějaký příběh.
- Žáci se rozdělí na pět skupin po pěti a přečtou si vyprávění svých spolužáků ze skupiny. Poté vyberou jedno nejzajímavější.
- Autoři nejzajímavějších textů své vyprávění přečtou před celou třídou nahlas a třída poté anonymně hlasuje přes <https://quizlet.com/>
- Žák s největším počtem hlasů získá knižní záložku.

Page 10 of 10

Vyučovací hodina

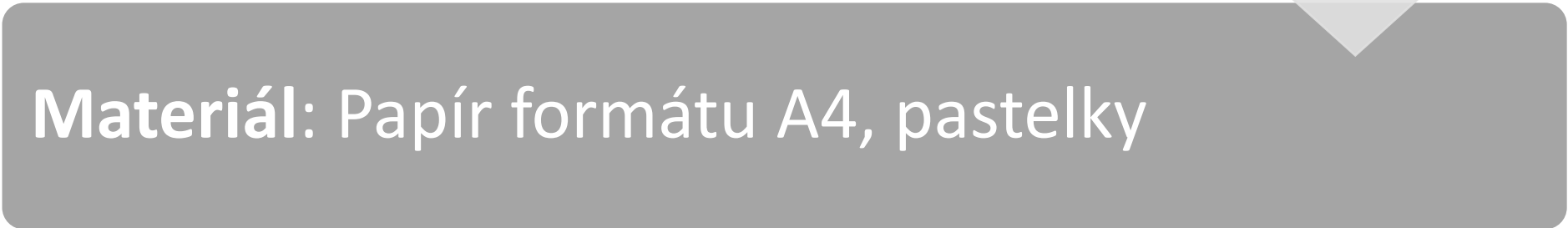
Téma: Knižní obálka jako od Josefa Čapka

An orange rounded rectangular box containing the text 'Téma: Knižní obálka jako od Josefa Čapka'. A light orange arrow points downwards from the bottom right corner of this box to the top right corner of the box below it.

Technika: Kresba pastelkami

A brown rounded rectangular box containing the text 'Technika: Kresba pastelkami'. A light grey arrow points downwards from the bottom right corner of this box to the top right corner of the box below it.

Materiál: Papír formátu A4, pastelky

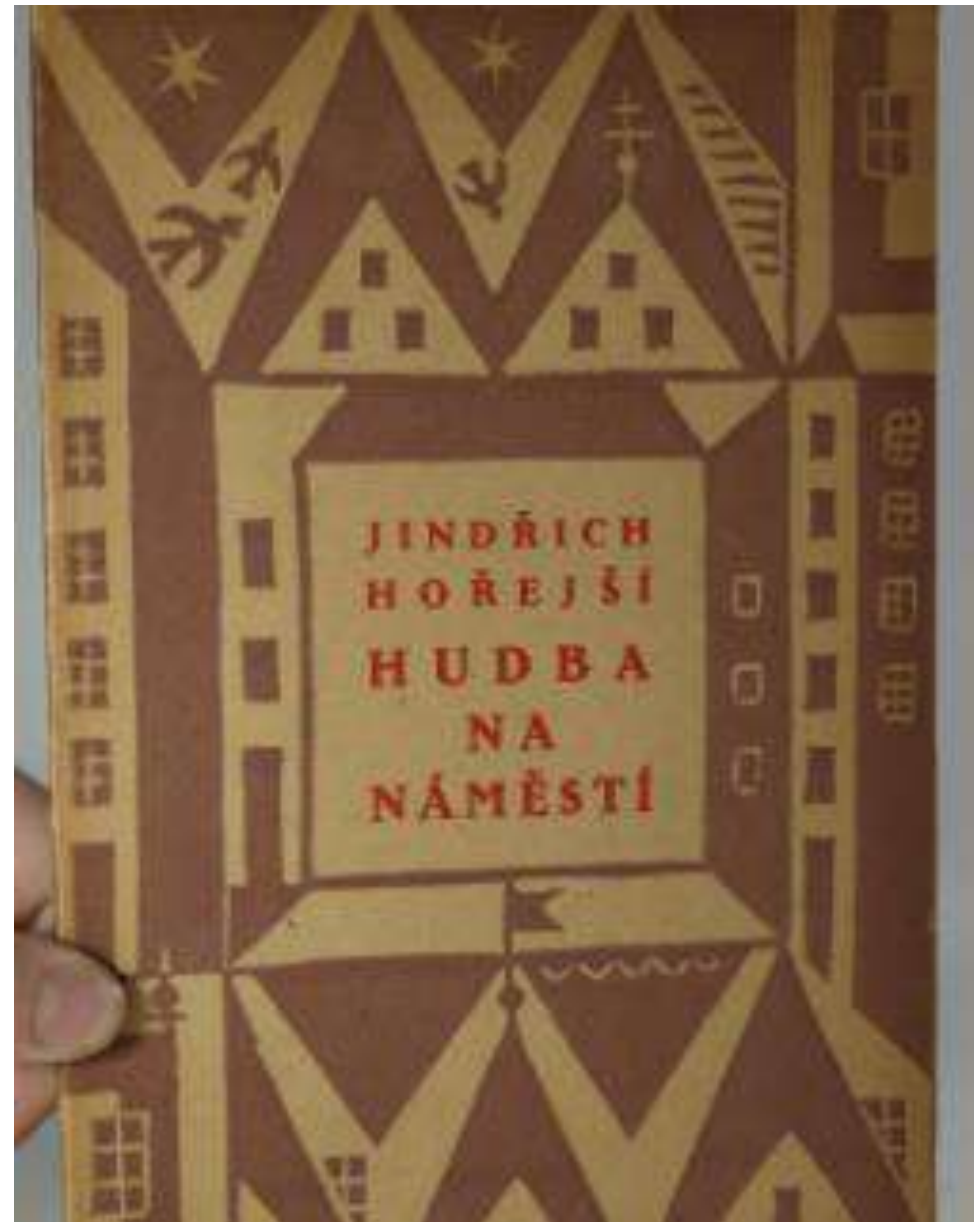
A grey rounded rectangular box containing the text 'Materiál: Papír formátu A4, pastelky'.

Ukázky z výuky

- Bratři Čapkové
- Obálky knih

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace.**

Forma

- **Forma:** Učitel představí žákům literárního a výtvarného umělce Josefa Čapka a nezapomene připomenout literární tvorbu jeho bratra Karla, kterého každý jistě zná.
- Nejprve se bude mluvit o knihách a poté o všech druzích výtvarné tvorby Josefa Čapka, jež zahrnuje malby, grafiky i ilustrace.
- Protože byl Josef Čapek známý též jako tvůrce zajímavých knižních obálek, žáci dostanou za úkol navrhnout vlastní obálku k vybrané knize, kterou ztvární na formát A4 a vybarví ji pastelkami, přičemž bude učitel vyžadovat techniku stínování.

Cíle

SEZNÁMIT ŽÁKY SE
SPISOVATELEM A
VÝTVARNÝM
UMĚLCEM JOSEFEM
ČAPKEM

PROHLUBOVAT
TECHNIKU KRESBY A
STÍNOVÁNÍ
PASTELKAMI

VYZKOUŠET SI
NAVRHNOUT VLASTNÍ
OBÁLKU KNIHY

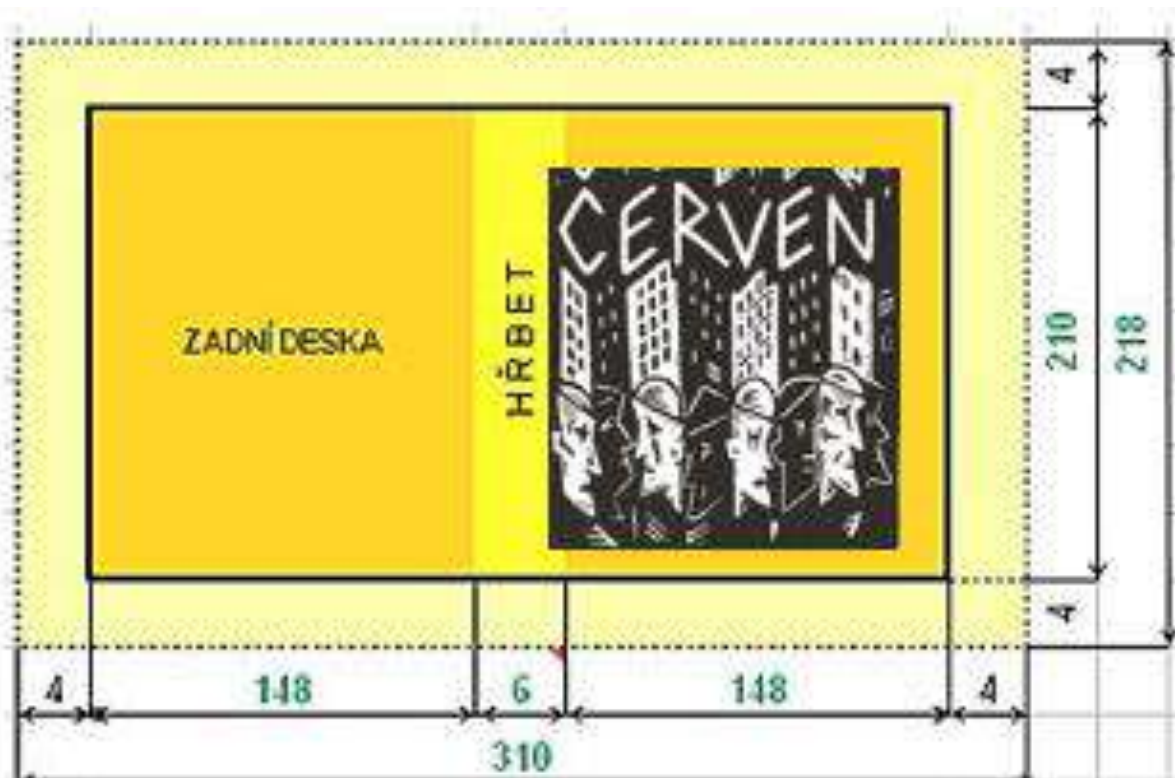

ROZVÍJET ESTETICKÉ
CÍTĚNÍ

Průběh hodiny

- Nejprve se učitel zeptá, jestli si žáci vzpomenou na některá díla Karla Čapka a krátce jim povykládá o jeho životě a vztahu s bratrem Josefem.
- Poté se učitel přesune k Josefu Čapkovi a jeho literární tvorbě. Aby se žáci zapojili i do této části výuky, učitel je poprosí, aby si sedli do kruhu a každému rozdá část příběhu s číslem, přičemž každý dostane za úkol tuto část přečíst. Bude následovat diskuze, jak se žáci při čtení cítili a jak prožívali vybraný příběh.
- Následně ukáže učitel žákům různé druhy tvorby Josefa Čapka a promítne jim obrázky jeho grafik, maleb a ilustrací.
- Žáci dostanou soupis s názvy děl, která autor napsal, včetně dvou vět, které shrnují děj těchto děl. Na základě tohoto soupisu si žáci vyberou název knihy, které vytvoří návrh obálky.
- Na konci hodiny jsou zopakovány důležité informace o bratrech Čapcích a zhodnoceny vymyšlené obálky knih. Oceňuje se především originalita.

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace** jako orientační ukázka, jak by mohly vypadat práce studentů!

Vyučovací hodina

**Téma: Živé obrazy za oběti
koncentračních táborů**

Technika: Tvorba obrazu vlastním tělem

Materiál: vlastní tělo

Forma

- **Forma:** Na základě čtených básní od lidí, co se ocitli v KT nebo těch, kteří o KT psali, předvádějí žáci ve skupinách živý obraz. Soustředí se na sdělení básně a snaží se vyobrazit pocity z úryvků textů.

Ukázky čteného textu

• Ukázka části ze čteného textu:

Verše

Jen kroků několik od Smrti jsme žili,
od Smrti jen krok,
těžké roky se přes nás převalily,
rok, další rok a ještě, ještě rok –
v těch temných přetěžkých dnech
my cítili v tyle její hrobový dech,
Smrti van uprostřed děsu a muk,
však Smrti se nebojím, ale bojím se muk!

Po dlouhá léta den jak den
v šik nespočetný seřazen
zástup tisíců k apelu stojí;
codenně Smrt kráčí táborem
den co den koná přehlídku svoji:
V pozoru stůjte a smekněte vráz!

Smrt koná svoji přehlídku zas,
zas koná svou inspekci tábora:
Cože tak belhá a vrávorá?

Hubu drž! Ticho! A v pozoru stát!
Ach ne, to není Smrti majestát,
to není světa nejmocnější panovnice,
toť hadrářka, špinavá vetešnice,
krysa či hyena, ohavná špindíra,
jíž postačí, co padlé kde posbírá,
posbírá, co chcíplo uprostřed muk;
ne, Smrti se nebojím, však hrozím se muk!

Josef Čapek (148-149)

Touha po domově

Již přes rok žiji v ghetě
v Terezíně v černém městě,
a na domov když vzpomenu,
teď vážit si ho dovedu.

Ty domove ty domove,
proč odtrhly mne od tebe,
kde slabý tak lehko zahyne,
kde zahyne a neobživne.

Rád bych se vrátil zase zpět
domov mě připadá jak jarní květ,
dokud jsem domove u tebe žil
nikdá jsem si tě tak nevážil

Ale teď vzpomínám na zlaté časy,
brzy se vrátím domove asi.

Po ulicích chodí lidi,
na každém z nich se hned uvidí
že v Terezíně ghetě je,
kde hrozné odehrávají se děje.

Málo jídla a bída je,
zde žít pomalu hrozné je.
Však vzdát se nikdá nikdo nesmí
svět se točí a čas se mění.

Však doufejme že přijde čas,
kdy vrátím se domove zas
teď vážit si tě dovedu
často si na tebe vzpomenu.

Neznámý dětský autor (str. 15)

BEZCHLEBOVÁ, Mária et al. *Cesta - cíl neznámý: čítanka*. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-200-0519-6.

Dostupné také z: <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:72e55560-7cf9-11e3-b0d1-005056827e51>

Cíle

SEZNÁMIT ŽÁKY S
PROBLEMATIKOU
HOLOCAUSTU

UKÁZAT, ŽE SE LIDÉ
NEVZDÁVAJÍ POEZIE
ANI VE ZLÝCH ČASECH

UČENÍ SE PROŽITKEM

VYUŽITÍ METOD
DRAMATICKÉ
VÝCHOVY

Průběh hodiny

- Žákům je představena problematika holocaustu. Jsou zmíněni i autoři, kteří zahynuli v koncentračních táborech, jako například Josef Čapek nebo Karel Poláček.
- Žáci jsou rozděleni do skupin po čtyřech a dostanou ke zpracování vždy jeden text z koncentračního tábora. Jejich úkolem je si báseň přečíst, domluvit se, kdo bude báseň přednášet a vymyslet, jak bude vypadat jejich živá socha.
- Poté se před tabulí střídají skupiny a předvádějí svou živou sochu za doprovodu četby dané básně.
- Následuje reflexe, jak se během četby nebo tvorby sousoší cítili.

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou
zkopírovány z internetu a
slouží **pouze pro účel této
prezentace** jako orientační
ukázka, jak by mohly
vypadat práce studentů!

Vyučovací hodina

Téma: Koláže jako od Koláře

Technika: Tvorba koláže pomocí obrázků a textů

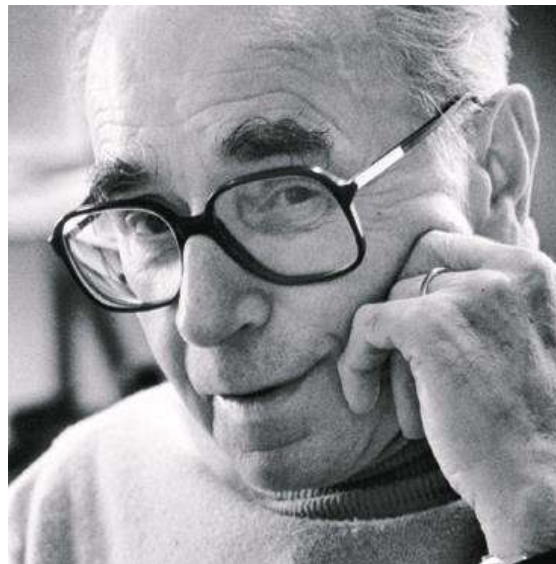

Materiál: 2 tvrdé papíry formátu A5, noviny, časopisy, knihy, fotografie, lepidla, nůžky

Ukázky z výuky

- Jiří Kolář
- Koláže

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace.**

Forma

- **Forma:** Učitel představí žákům Jiřího Koláře jako literáta i výtvarného umělce. Poté čte texty z knih Jiřího Koláře a ukazuje jim knihu *Básně ticha*, kde si autor hrál se slovy, protože pro něj hrála slova v jeho tvorbě důležitou roli. Následuje promítání jeho koláží, roláží, chiasmáží a vysvětlení těchto technik. Po ukončení promítání následuje pokyn, aby žáci vytvořili 2 malé koláže za pomoci obrázků a textů z knih, které byly vyřazeny z knihovny a přineseny učitelem. Studentům jsou v závěru zopakovány klíčové informace o Jiřím Koláři a práce jsou vyhodnoceny.

Cíle

SEZNÁMIT ŽÁKY S
JIŘÍM KOLÁŘEM JAKO
LITERÁTEM I
VÝTVARNÍKEM

ROZVINOUT
MOTORICKÉ FUNKCE

UKÁZAT, ŽE SE DÁ
PRACOVAT SE SLOVY
JAK V LITERATUŘE, TAK
VE VÝTVARNÉ TVORBĚ

NAUČIT ŽÁKY
VYUŽÍVAT STARÉ
MATERIÁLY K NOVÝM
VÝTVORŮM

Průběh hodiny

- Na začátku lekce je představen Jiří Kolář jako literát i výtvarník. Jsou ukázány jeho knihy a čteny úryvky. Pozornost se věnuje i knize *Básně ticha*, kde si autor hrál se slovy.
- Poté je žákům promítnuta jeho výtvarná tvorba a vysvětleny různé techniky jako jsou koláže, roláže, chiasmáže aj.
- Žákům je v rámci lekce předána i myšlenka, že se staré knihy a časopisy dají použít při tvorbě nových výtvorů.
- Úkolem lekce je vytvořit 2 malé koláže na papíry formátu A5 za pomoci trhání textů a obrázků na malé části a následné lepení a druhá koláž má být vyrobená z vystříhaných větších kusů textů a obrázků například ve tvaru trojúhelníků a následné lepení.
- Před koncem hodiny je vedena diskuze o tom, co si žáci o autorově tvorbě myslí a jaká z technik je zaujala více, jestli trhání bez řádu nebo stříhání a lepení pravidelných tvarů.

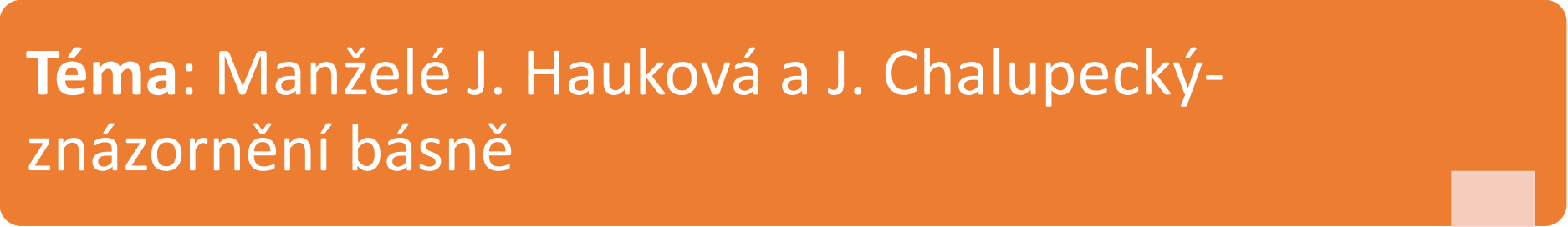
Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace** jako orientační ukázka, jak by mohly vypadat práce studentů!

Vyučovací hodina

Téma: Manželé J. Hauková a J. Chalupecký-
znázornění básně

An orange rounded rectangular box containing the topic of the lesson. A light orange arrow points downwards from its bottom right corner to the box below.

Technika: Gestická malba

A brown rounded rectangular box containing the technique of the lesson. A light grey arrow points downwards from its bottom right corner to the box below.

Materiál: tvrdý papír formátu A2 na malbu,
tempery, palety, štětce, kelímky na vodu

A grey rounded rectangular box containing the materials for the lesson.

Ukázky z výuky

- Jindřich Chalupecký

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace.**

Forma

- **Forma:** Žáci jsou rozděleni do skupin. Na základě přidělené básně od Jiřiny Haukové žáci malují gestickým způsobem obsah básně na papír o velikosti A2. Jeden ze skupiny před koncem hodiny přečte báseň a ukáže výkresy své skupiny ostatním skupinám.

Ukázky čteného textu

VČELÍN

Po zimním spánku úl šumí,
sám v sobě vesmír,
žlutočerný soumrak včel.
Cítí jaro, obezřetně vyletují
rozproudit krev, nalétávají
stále ve větších obrazech,
promlouvají k sobě tancem,
pětkrát zakrouží,
kde rozkvetl první keř,
pak v zářících báních stromů
rouskují na květech,
nožky pelem opentleny,
vracejí se česnem v úl.

Vláčná lahodnost
prosakuje buňkami našich těl.

JEŠTĚ VIDĚT MOŘE

Mé tužby se zúžily
na okno s růžovou hyacintou,
za ní se sype snih.

Chtěla bych ještě sedět
pod kvetoucími olivami
a dívat se na bílé znamení
plachetnic na nebi moře,
chtěla bych cítit jikry jiskrných ryb,
zchladit se v duhové tříšti,
kolébat se na vlnkách moře,
z něhož všichni jsme.
Přesypávat jako v sutkách
písek z ruky do ruky
bez odměrky času.
Vidět slunce vodu sát
a do moře si večer ustýlat.

A zatím se v městě tmí,
padají vločky
přes kouřící komíny.

VZPOMÍNKA NA ITÁLII

Když připravuju pizzu,
kladu na ni vejce, rajská jablka a sýr,
vzpominám, jak jsme ji jedli
hned teplou z pece
v Římě a v Neapoli,
voněla lákavěji než ta má
olivami a mořskými rybkami.
Pak jsme sešli na nábreží
neapolské zátoky,
poprvé jsem spatřila
modř moře a oblohy,
jak se spolu snoubily,
loď odplovala na Capri.
Zatím co doma kladu rajčata
na pizzu, sypu česnekem a sýrem,
chtěla bych ještě jednou sedět
v malé tratorii
a dívat se dlouze na moře.

HAUKOVÁ, Jiřina. *Spodní proudy:*
(1984-1987). V Brně: Blok, 1992.
ISBN 80-7029-070-6. Dostupné
také z:

[https://kramerius5.nkp.cz/uuid/
uuid:9f328ed0-8d8e-11e3-bd09-
005056827e51](https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:9f328ed0-8d8e-11e3-bd09-005056827e51)

Strany: 9, 16, 17.

Cíle

PŘEDSTAVIT J.
HAUKOVOU A J.
CHALUPECKÉHO

SEZNÁMIT ŽÁKY S
CENOU J.
CHALUPECKÉHO

POUKÁZAT NA
VÝZNAMNOST
ŽENSKÝCH
SPISOVATELEK

VYZKOUŠET
GESTICKOU MALBU

Průběh hodiny

- Žáci si vyslechnou informace o Jiřině Haukové a Jindřichu Chalupeckém. Poté je jim představena cena Jindřicha Chalupeckého a promítány obrázky tvorby vybraných laureátů.
- Následuje rozdělení žáků do skupin.
- Každá skupina dostane za úkol zpracovat výtvarně báseň od Jiřiny Haukové, která je jim přiřazena.
- Žáci tvoří jednotlivě gestickou malbu.
- Je vybrán jeden ze skupiny, který před koncem hodiny přečte před celou třídou báseň jeho skupiny a ukáže výtvary své skupiny, aby bylo vidět, že každý jednotlivec zpracuje stejné téma jiným způsobem.

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou
zkopírovány z internetu a
slouží **pouze pro účel této
prezentace** jako orientační
ukázka, jak by mohly
vypadat práce studentů!

Vyučovací hodina

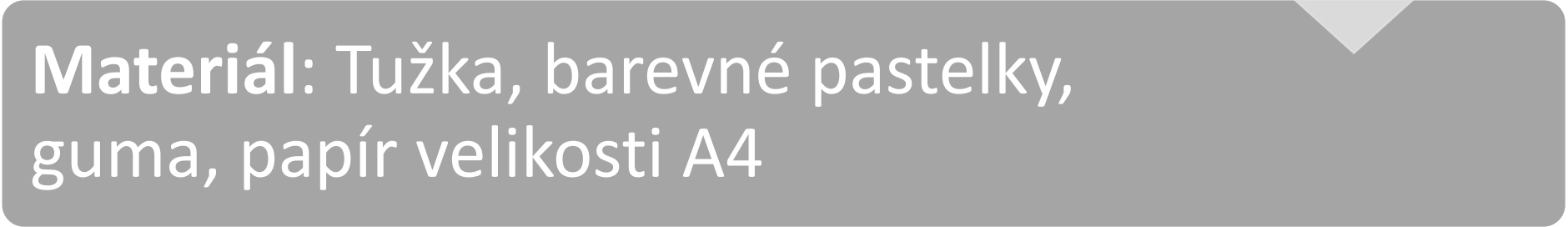
Téma: Jiří Trnka - Loutky jako z pohádky

Technika: Kresba tužkou a pastelkami

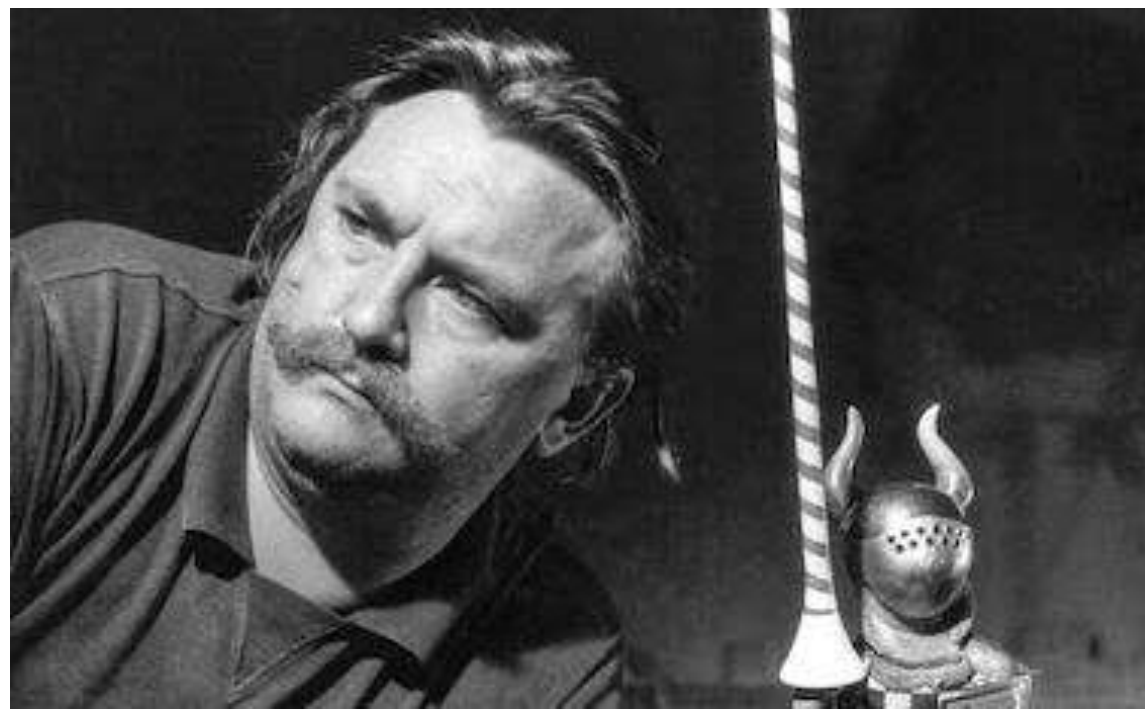
**Materiál: Tužka, barevné pastelky,
guma, papír velikosti A4**

Ukázky z výuky

- Jiří Trnka a jeho tvorba

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace.**

Forma

- **Forma:** Učitel představí žákům umělce Jiřího Trnku. Zmíní jeho malířskou, sochařskou, scénografickou a loutkařskou činnost. Největší prostor je věnován jeho ilustracím, včetně jeho knihy Zahrada.
- Na základě básně od Jaroslava Vrchlického žáci kreslí podobu kouzelníka (stejný úkol dostal kdysi i Jiří Trnka se svou třídou), přičemž v rámci této hodiny je požadováno, aby se jednalo o kresbu loutky kouzelníka, nikoli kouzelníka pouze jako postavy.

Ukázky čteného textu

Ukázky části ze čteného textu:

Byl jednou jeden kouzelník,
ten v ledném bydlel hradu,
kol pás měl z jíní setkaný
a sněhobílou bradu.

Na hlavě věnec ze smrčín
a z vybledlého kvítí,
a na závoji mlhavém
se křišťály mu třpytí.

Tento text byl zkopírován ze serveru: <https://www.cesky-jazyk.cz/citanka/jaroslav-vrchlicky/jarni-romance-epicke-basne-balady-a-romance.html#ixzz6M1pQ1SC4>

Publikování nebo další veřejné šíření obsahu serveru Český-jazyk.cz je bez písemného souhlasu provozovatele výslovně zakázáno! Užití výhradně jen pro osobní účely je možné.

Cíle

SEZNÁMIT ŽÁKY S
UMĚLCEM JIŘÍM
TRNKOU

ROZVINOUT FANTAZII,
VYZKOUŠET SI NÁVRH
POHÁDKOVÉ LOUTKY

UKÁZAT SPECIFIČNOST
AUTORA

ROZVÍJET ESTETICKÉ
CÍTĚNÍ

Průběh hodiny

- Nejprve jsou žáci motivováni k poslechu o autorovi tím, že jim jsou čteny texty o významnosti tohoto autora. Například věta, kterou prohlásil Nazim Himket: „*Podle mého názoru je Trnka chloubou českého národa. Podle mého skromného názoru je chloubou lidstva.*“ Jiří Trnka byl u nás svého času známější než mnozí sportovci a populární zpěváci.
- Poté je podán žákům výklad o Trnkovi, zahrnující jeho tvorbu ilustrátorskou, loutkařskou, sochařskou i scénografickou a jsou promítnuty jeho ilustrace z knih a zároveň také fotografie loutek.
- Následuje čtení básně o kouzelníkovi.
- Žáci jsou vyzváni, aby nakreslili návrh loutky kouzelníka.
- **Náměty k následné diskuzi:**
- Dá se považovat výroba loutek za rovnocennou složku umění, jako je třeba malba? Který návrh byste označili jako nejoriginálnější a proč?

- **Zdroje:**

- BOČEK, Jaroslav. Jiří Trnka: historie díla a jeho tvůrce. V Praze: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1963. s. [7]. Dostupné také z: <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:e2a5aed0-9f3c-11e3-b9bb-5ef3fc9bb22f>
- HLAVÁČEK, Luboš, Jiří TRNKA a Lev PAVLUCH. Jiří Trnka. Praha: Academia, 2002. s. 14. ISBN 80-200-1050-5. Dostupné také z: <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:80ece100-ea5e-11e3-a012-005056825209>
- VRCHLICKÝ, Jaroslav. *Epické básně: Jaroslav Vrchlický*. Praha: Melantrich, 1949. s. 26-27. Dostupné také z: <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:89d29950-26ea-11e3-b79f-5ef3fc9bb22f>

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou
zkopírovány z internetu a
slouží **pouze pro účel této
prezentace** jako orientační
ukázka, jak by mohly
vypadat práce studentů!

Vyučovací hodina

Téma: Radek Malý - Listonoš vítr - Land art

An orange rectangular box with rounded corners containing the text 'Téma: Radek Malý - Listonoš vítr - Land art' in white. A light orange arrow points downwards from the bottom right corner of this box to the top right corner of the box below.

Technika: Tvorba přírodních obrazů

A brown rectangular box with rounded corners containing the text 'Technika: Tvorba přírodních obrazů' in white. A light grey arrow points downwards from the bottom right corner of this box to the top right corner of the box below.

Materiál: přírodní listy, větvičky,
kameny

A grey rectangular box with rounded corners containing the text 'Materiál: přírodní listy, větvičky, kameny' in white. The text is split across two lines.

Forma

- **Forma:** Učitel představí spisovatele Radka Malého a jeho díla. Poté se zaměří na četbu několika básní z knihy *Listonoš vítr*, která okouzluje nejen děti, ale i dospělé. (Jedná se o jednoduchou a hravou poezii, která by mohla žáky navnadit k četbě další poezie).
- Je upozorněno i na ilustrátora této knihy, tedy Pavla Čecha, o němž se budou žáci učit následující hodinu.
- Dojde k objasnění, co je to Land art
- Po představení Radka Malého a vysvětlení úkolu se žáci vydají do parku, kde budou tvořit Land art z listů.

Listůpád

list

upad

zakopl o vānek

bloudi mīhou, hledá

kde v poklidu si zetlí

list

dopad

pomýšlí na spánek

usnout mu však nedá

vír metafovy metly

už unavený, ještě zkouší tanec

pak sbalí tanec

Ukázky textu

- Převzato ze stránky: www.zlatastuha.cz
- [http://www.zlatastuha.cz/listonos-vitr#prettyPhoto\[\]/1/](http://www.zlatastuha.cz/listonos-vitr#prettyPhoto[]/1/)

Cíle

PŘEDSTAVIT
SPISOVATELE RADKA
MALÉHO

SEZNÁMIT ŽÁKY S
MODERNÍ POEZIÍ
(PROTOŽE NA TO V
NORMÁLNÍCH
HODINÁCH
LITERATURY NENÍ ČAS)

VYZKOUŠET TVOŘIT V
PŘÍRODĚ (LAND ART)

POUKÁZAT NA
POMÍJIVOST ČASU
(PŘEDPOKLAD, ŽE DÍLA
ŽÁKŮ ROZFOUKÁ VÍTR)

Průběh hodiny

- Žákům je představen spisovatel Radek Malý a jeho tvorba. Vyučující se jen zběžně dotkne ilustrací od Pavla Čecha, protože tohle téma bude probíráno v následující hodině.
- Je čteno pár ukázek z knihy Listonoš vítr, která by mohla v žácích vzbudit zájem o moderní poezii.
- Žákům je vysvětlen Land art a zadán úkol, tedy vytvořit v parku obraz z listů.
- V parku jsou rozděleni do skupin a mají prostor pro tvorbu. Svá díla si mohou vyfotit, než je rozfouká vítr.

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou
zkopírovány z internetu a
slouží **pouze pro účel této
prezentace** jako orientační
ukázka, jak by mohly
vypadat práce studentů!

Vyučovací hodina

Téma: Pavel Čech - komiks

Technika: Kresba komiksu

Materiál: Papír formátu A4, černý fix

Forma

- **Forma:** Učitel představí tvůrce autorských knih, malíře a autorka komiksů Pavla Čecha. Největší prostor je věnován jeho knize „A“, která je bez jediného slova. Je to kniha o totalitě, kde se vše muselo řídit podle A. Jednoho dne však jeden muž vyřkne B, a pro hlavního hrdinu se všechno změní. Na knize se dá ilustrovat, jaká byla totalita a to bez použití jakýchkoliv slov nebo termínů. Obrázky a jedno písmeno mluví za vše!
- Poté, co si žáci knihu prolistují a učitel nechá jednoho převyprávět příběh. Rozvine se diskuze, jestli jim tento děj něco připomíná.
- Následně mají za úkol nakreslit část komiksu na jakékoliv téma (část děje) z literatury, aby bylo poznat, o jakou knihu (děj/příběh) se jedná.

Ukázka „textu“

- Převzato ze stránky: www.magazinuni.cz
- <https://www.magazinuni.cz/vytvarne-umeni/co-prave-kresli-pavel-cech/#article>

Cíle

PŘEDSTAVIT UMĚLCE
PAVLA ČECHA

UKÁZAT ŽÁKŮM SÍLU
KOMIKSU BEZE SLOV

HLEDÁNÍ PARALELY
KNIHY „A“ S
TOTALITNÍM REŽIMEM

POKUS O VLASTNÍ
KOMIKS BEZE SLOV,
ABY ŠLO UHODNOUT
DÍLO

Průběh hodiny

- Žákům je představen umělec Pavel Čech a jeho tvorba. Vyučující zmíní jeho díla a rozdá žákům do skupin knihu „A“. Jeden ze žáků pak převypráví příběh a rozvine se diskuze, jestli jim tato kniha nepřipomíná nějaký režim.
- Žáci pak dostanou za úkol nakreslit komiks (minimálně dva rámečky) se sdělením obsahu nějakého známého literárního díla.
- Na druhou stranu výkresu napíší, o jaký příběh/část příběhu/děj/knihu se jedná.

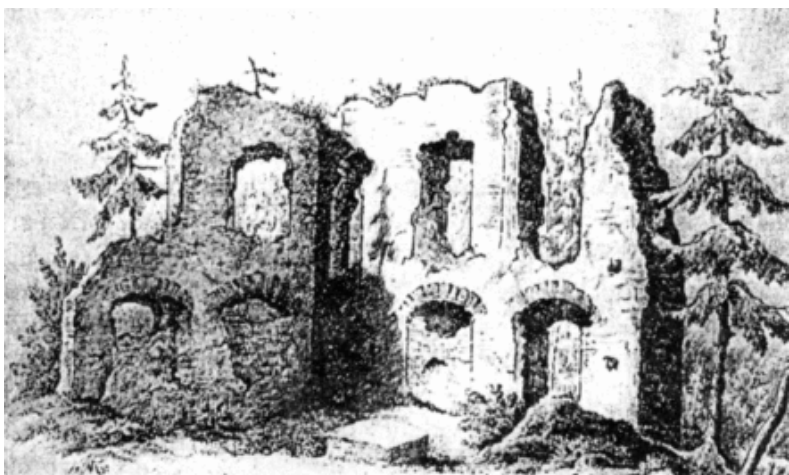
Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace** jako orientační ukázka, jak by mohly vypadat práce studentů!

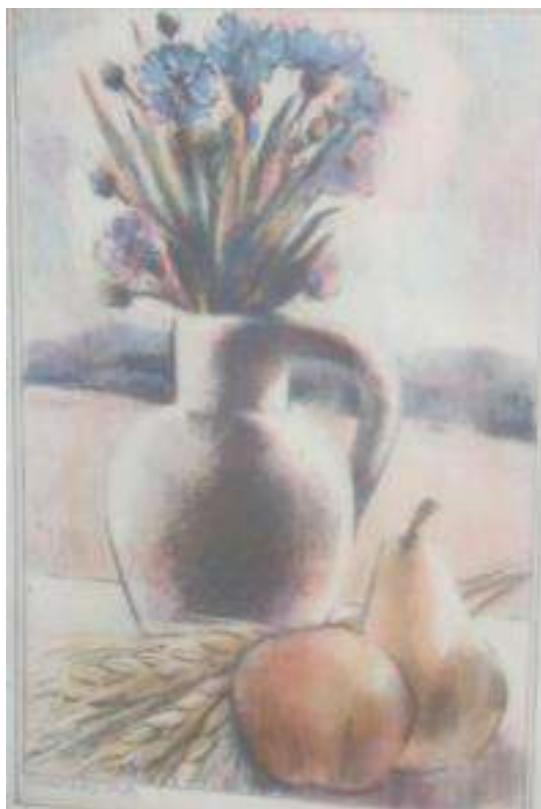

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace** jako orientační ukázka, jak by mohly vypadat práce studentů!

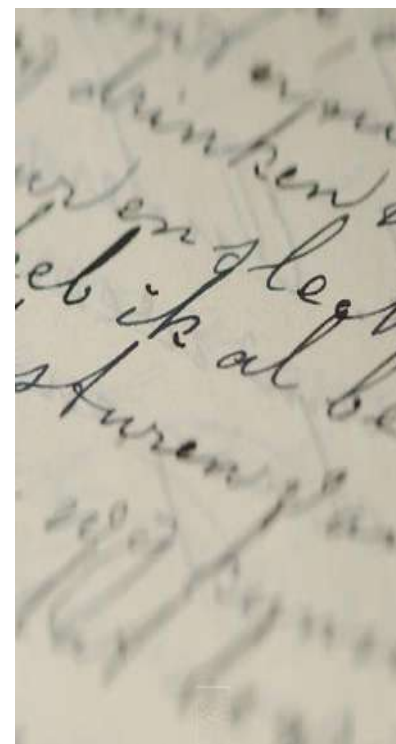
Téma hodiny: Jako poutník - Po vzoru Máchy

Téma hodiny: Zátíší, které tiše proslaví město

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace** jako orientační ukázka, jak by mohly vypadat práce studentů!

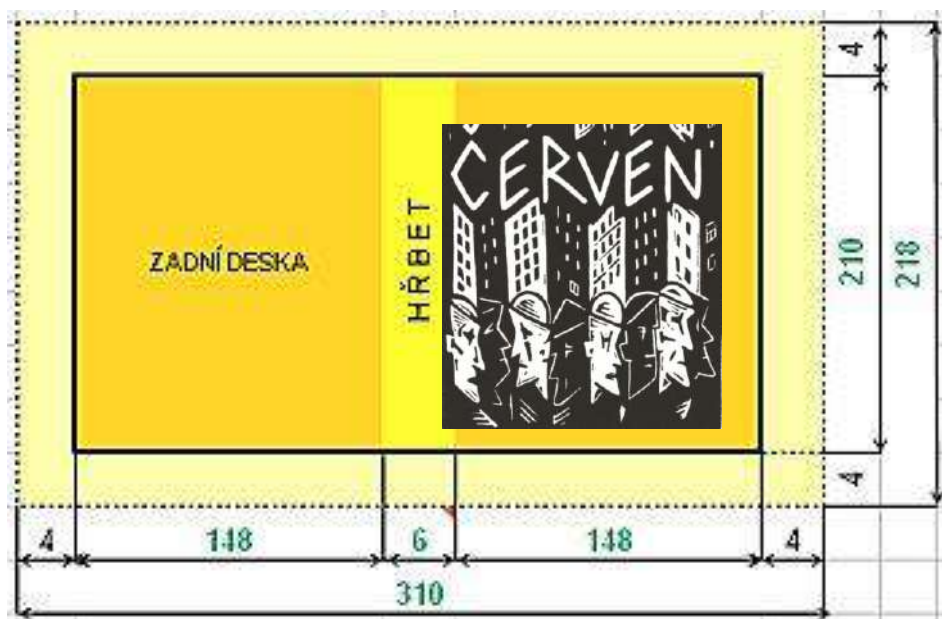
[illegible]

Téma hodiny: Krajinomalba jako od Slavíčka

Téma hodiny: Příběhy Mánesových obrazů

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace** jako orientační ukázka, jak by mohly vypadat práce studentů!

Téma hodiny: Knižní obálka jako od Josefa Čapka

Téma hodiny: Živé obrazy za oběti koncentračních táborů

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace** jako orientační ukázka, jak by mohly vypadat práce studentů!

Téma hodiny: Koláže jako od Koláře

Téma hodiny: Manželé J. Hauková a J. Chalupský-
znázornění básně

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace** jako orientační ukázka, jak by mohly vypadat práce studentů!

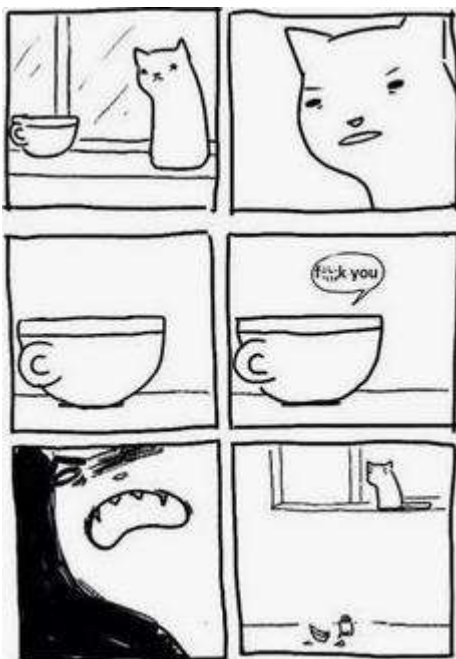

Téma hodiny: Jiří Trnka - Loutky jako z pohádky

Téma hodiny: Radek Malý– Listonoš vítr –Land art

Možný vzhled výstupů

Všechny obrázky jsou zkopírovány z internetu a slouží **pouze pro účel této prezentace** jako orientační ukázka, jak by mohly vypadat práce studentů!

Děkuji za
pozornost!

Andrea Plšková
(458135)